

HAD.

Brněnský román
od
JOSEFA MERHAUTA.

Byl před ní dnes pohaněn, dvojnásobně pohaněn. Všechno se v něm bouřilo. Postavil se proti svým tupitelům... viděla to. Ale cítil, že to bylo všechno málo. Snad se jí zase zdá pořád také ještě směšným a nebohým. Dušička milá, jak ho to bolelo? Co měl dělat? Musil se rychle rozhodnout, musí jí brzy všechno říci. Musí poznat, jak o něm smýšlí, — brzy, hodně brzy!

Jak se trápil tím těžkým přemýšlením, z kuchyně zalétal k němu ustavičně vřikavý smích. Paní Majznerová smála se tam na celé kolo rozhorlení Rádlíčkova, studenti se smáli a Poldu pískala. I Karolina tam byla. Směje se také? Kdyby se smála, to by byla nejsrozumitelnější odpověď na všechno nejasno v jeho duši...

Po špičkách se plížil ke dveřím a díval se klíčením dírkou do kuchyně.

Karolina ani nebyla s nimi ustoulu! V koutě u dveří seděla, bleďa a smutná, majíc v svých nohou dítě, jehož vlásky hladila.

Ona se nesmála, když se mu všichni smáli. Ona se nesmála, jako tenkrát v ten první večer, když hráli v karty. Ona se nesmála... jaké to bylo utěšení pro jeho nemocné, dobré srdce!

Ještě než studenti odpoledne odešli do školy, Karolina byla venku. Nemohla to dlouho vydržet v těch dusných zdech. Ale nebylo to palčivá bolest, co ji od tamtud tentokrát hnalo. Měla hluboko ve svém srdci, v temnotě výčitek, ošklivosti a sklamaní zapídný bílý paprsek — a chtěla být sama, aby se nerušená mohla hřát v jeho slabém, pozdním teple.

Její žal náhle ulevil. Jeho bolest byla v tu chvíli více touživá než bodavá. Něco čistého zachvělo celou její bytostí, něco očistujícího a nevýslovně blaživého.

Jak jí to řekl: "Vy jste jiná než ti druzí... vy jste počestná dívka!" Jak to řekl opravdově, přesvědčivě! To mu šlo od srdce, z hloubky věřícího srdce!

Můj milý Bože, myslila si, tedy je ještě na světě duše, která mi věří, která neztratila ve mne důvěru, která nečte mi hanbu z očí, z čela a tváře! Ta duše se klame... ale jak jí to připadalo sladké v tu chvíli, aby udržela tu dušinku v klamavém domnění o své neporušenosti!

Toužila po tom, aby s ním mohla zase mluvit a dívat se mu do věrných očí. Hltala by z nich zrovna tu dětskou oddanost a důvěru pro svoje lačné, vyprahlé srdce. Lásko, jak ji k němu netáhla, ale chtěla ho mít u sebe, aby jí to znovu a nastokrát opakoval. Vy jste počestná dívka!

Jak to znělo lahodně, krásně a sladce!

Kam se obrátila, všude se jí zdálo, že se lidé na ni dívají pohrdlivě a s výsměchem. I matka jí zavrhla... Jen ten člověk jí miloval — to cítila, to chápala, to věděla. On jí miloval čistou... a tak žila krásný, neposkvrněný život své minulosti znovu, aspoň v duševní představě jednoho člověka na tomto světě!

To byla útěcha křehká jako sláounkové sklo. Zítra se mohla rozlomit — zítra se mohl dovědět všechno. Ale v jejím nitru rodila se jakási košičí choutka, aby si s ním pohrála, aby mu oči zaslepla, aby mu srdce omámila, aby neviděl a poskytl jí dlouhou útěchu ve svých snech... tak

čistě, tak bíle, tak počestně, jak jí tam měl posud.

Ta choutka zrodila se ze zoufalství a chorobné rozdrážděnosti potupené ženy — ta choutka byla zoufalá a chorobná — šílená jako zoufalství samo.

Toužila po něm — a když v jejích myšlénkách jeho obraz potkal se s obrazem Královým, ostal v tu chvíli vítězem. Vzpomínka na tohoto byla dusná, tíživá a žaluplná a tam v té bylo tolik zdánlivého blaha. Krále se musila dovolávat, nedbal snad už o ni! Tak mu ukázat, že jsou ještě na světě lidé, kteří se dovedou pro ni rozehráť, pro ni, kterou odkopával.

Šla v takových myšlénkách dolů Kozí ulicí. V čajovně, v řadě starých domů na pravo, otevřely se právě dveře a jak horký vzduch se od tamtud vyvalil, široký pruh páry padl do ulice. Nějaká tlustá žena, v nápadné, červené, černě pruhované jupee, černovlasá, se silným, tmavým obočím a černýma jak uhel očima postavila se na práh, ruce si v boky podepřela a silně zívla. Karolina se na ni podívala a ženská hlasitě se zasmála.

Karolině se v tu chvíli zdálo, že v jejích očích postřehla takový mastný, liný, mlsný lesk — takový, jak svítil z očí Králových. A tu jí poprvé napadlo, že je to pohled nepěkný, nebezpečný a neupřímný...

Na rohu Kobližné ulice Karolina musila se proplézat davy lidí. Stáli tu po celé délce chodníku naproti ústavu šlechtičen venkovští obchodníci suknem u hromad zboží, složeného přímo na zemi. Byla doba městského trhu. Venkovští šviháci, vyslaní svými otci do města, aby prováděli obchody stáli ve skupinách u svých výkladův a mlsně za Karolinou se ohlíželi. Teď, v době trhu, bydlili v hotelích a žili po kavalírsku — ovšem svým venkovským kavalírským způsobem. Jediná žena neprošla kolem nich, aby nezakusila ostří jejich dvojsmyslné kritiky. Očima nevyšpalýma, modrými kruhy podlitýma dívali se také na Karolinu a jeden z nich nápadně na ni zakašlal.

Rychle proběhla dolů ulicí a zahнула na Spáleniště. Šla kolem rohového domku při německé reálce nahoru do Janské ulice. Skleněnými dveřmi a okny dohazovny, která tu je stále služebními obležená, vykukalo za ní zvědavě několik tváří, bledých, lhostejných i ustrašených tváří služek bez místa.

A jak už byla za rohem, v tichu klidné ulice nějaká ženská na ni zavolala. Byla to prostá žena z lidu, v šatech zamuchlaná, přítlostlá, se škaredýma zelenýma očima.

"Hledáte službu, slečinko? Nemáte kde bévat?" a tak po domáčku se na ni usmála.

V pohledu a úsměvu té ženy bylo něco tak nízkého, že Karolina s odporem se odvrátila. Nic neřekla, jen rukou odmítavě zamávala a šla dál. Žena se usklíbla, něco zamumlala mezi zuby, těsněji si utáhla šátek kolem těla a zůstala stát na rohu. Byla to jedna z těch dravých žen, které hledají si svoje oběti v těchto místech, kam scházejí se dívky, které hledají službu. Čekají tu na ně, na ulici je zastavují dovoloouce využívat jejich nezkusěnosti, útrap, bezpřístřeší a hladu... a lehkomyšlnější z nich učiní povolnými k životu, ve kterém se stráčí stud a se studem všechno.

Karolina to nevěděla, ale jakási vnitřní pud naplnil ji přece ošklivostí už při pouhém pohledu té ženy.

Jak se na ni podívala a zasmála ta dáma na prahu čajovny, jak na ni zakašlali ti venkované na trhu, a jak tato žena ji oslovila — to všechno zdálo se jí ponižující a uráželo ji. Všichni ti lidé dovolili si vůči ní všechno, protože snad četli jí na očích, co s ní je.

A přece byla na světě, v tomto cizím městě, jedna dobrá duše, která se na ni dívala jinak, jedno srdce, které jí nedovedlo urazit. Čím víc ji cestou urážely pohledy lidí, tím více na něho myslila — na Rádlu, který k ní mluvil tak pěkně a čistě.

Cítila, že chodí v bahně, a všecku její bytost naplnila touha po mírné očistě. Oči jí svrběly, tělo jí páliho, v ústech měla těžko — jakoby byla dlouho šla cestou plnou prachu, neumyta a v jediném šatě.

V takových myšlénkách zabloudiva až na Špilberk. Po svahu, směrem od Františkova šla nahoru a zastavila se až tam, odkud měla plný rozhled do ulice. Naproti přes cestu byla školní budova, peštky pomalovaná znaky různých živností: německá průmyslová škola. Slunce vysvitlo a její okna zatřpytila se do modra. Karolina se tam podívala. V jednom okně prvního poschodí zahlédla něčí hlavu.

Poznala Rádlu!

Měl čelo na tabulku v okně přitisknuté, stál tam sám a oči jeho v zamyšlení, smutně dívaly se někam do dálky. Teď se podíval tam, kde ona stála. Poznal ji. Zasmál se, hlavou zakýval a oči s ní nespustil. Dívala se na něho také, dlouho, usmívajíc se, kynouc mu. Paprsky jejich očí přes tu vzdálenost se dotýkaly, pohlcovaly se a plnily duše obou nevýslovnou, čistou rozkoší.

Karolina potom mu kynula ještě rukou na rozloučenou. Cestou se ještě několikrát otočila. Rádl stál pořád u okna a díval se za ní.

V tu chvíli mlčky, z daleka dávala si jejích srdce první pozdrav vzájemných sympatií. Když se potom doma opět setkali, už se na sebe podívali jakoby si rozuměli, jakoby nepotřebovali slov k dalšímu dohodnutí. Uprostřed ostatních všedních lidí, v jejichž středu musili tu sedět, smát se a mluvit, zdálo se jim, jak se na sebe podívali, že mají v očích sladké tajemství, které není pro tyto lidi, tajemství svaté a nebesky blaživé.

Rádl, když přišel ze školy, sedl si ke stolu a vzal do ruky knihu. V pokoji byla zima. Studenti otevřeli dveře do kuchyně, kde se topilo, a nechávajíc je pořád do kořán přecházeli sem a tam. Škádli se s paní Majznerovou, která se před nimi pohrdlivě usklíbala na Rádlíčka, potahovali Poldu, která je odháněla vzteklymi, silnými slovy, a dováděli s děckem, které pořád pletlo se jim mezi nohy, chytalo se jich za kalhoty a věšelo se jim za šosy.

Karolina si všeho toho málo všimla. Sedíc v kuchyni nedaleko dveří, držela v ruce útržek novin, který náhodou zvedla, dívala se do nich — ale nečetla. Přes celou dětku kuchyně i pokoje naproti ní seděl u své knihy Rádl. Viděli se a když zvedli oči od svého čtení, pohledy jejich se hledaly a nalézaly. Jak skláněl hlavu do knihy, Rádl cítil pohled jejích očí na svém čele... a to bylo tak nevýslovně sladké. Jak by se to pracovalo, mět jí stále u sebe, nechat se hrát jejím pohledem a čekat na její úsměv.

(Pokračování.)

Předplatě se na "Pokrok", let \$1.00 ročně.

The International Land and Investment Co. Inc.

(Kapital \$50,000, hotově splaceno \$25,000)

Má v prodeji statisíce akrů pozemků vzdělaných i nevzdělaných ve všech státech západních a Kanadě, majetky farmerské se stavbami i bez staveb, jakož i majetky městské.

Prostředkuje prodeje i koupě majetků movitých i nemovitých, dále půjčky, pojištění proti ohni a prohlíží abstrakty.

Příště uveřejněn bude seznam pozemků.

Adresujte:

THE INTERNATIONAL LAND & INVESTMENT CO.
548 Bee Building, Omaha, Neb.

První nově otevřený Restaurant

JAN M. FIXA majitel U. S. SALOON

číslo 1516-1518 Dodge ulice, Omaha, Neb.

V moderně zařízené jídelně bude Vám vždy a každou hodinu ochotně poslouženo těmi nejlépe připravenými jídly, zvěřinou a různými lahůdkami, jaké jen možno během každého období zaopatřiti.

Mimo st. louisický "Lempův" výborný ležák světoznámé "Pleňské" stále u šepu.

Krajané, kteří potrpíte si na něco znamenitého, neměli byste nikdy opomenout u Fixy se zastavit a náležitě chutným jídlem a výtečným pleňským se posilnit. Jest to v samém středu města, pouze půl bloku od hlavní pošty.

19k4

Willow Springs Pivovar

dava

ZELENÉ "TRADING STAMPS"

Za \$3.00 zelených Trading Stamps s každou bednou

STARS & STRIPES

(2 tucty pintových lahví)

— cena

\$1.25

Za \$5.00 zelených Trading Stamps s každou bednou

STARS & STRIPES

(2 tucty kvartových lahví)

— cena

\$2.25

Pamatujte!

Kromě toho, že dostanete nejlepší lahvové pivo, dostanete též dvojnásobnou hodnotu v zelených "Trading Stamps."

1407 Harney Street:

Objednejte si poštou neb telefonem Douglas 1806 nebo 1685.

Riley Brothers Co.

VELKOBOCHODNÍCI

Likéry a doutníky

Old Military Rye --- Diamond R Rye

N. B. Archer Bourbon.

1118 Farnam St.

OMAHA.

SEVERO-NĚMECKÝ LLOYD

Pravidelná poštovní a paroplavební doprava

z Baltimore do Brémen

přimo po nových dvoúhřebných poštovních paralech od 7,500 do

10,000 tun snosnosti:

Cassé, Breslau, Rhein, Koeln, Hanover, Frankfurt, Brandenburg, Chemnitz, Necka, Main.

II. ajuta z Baltimore do Bremen od \$45.00 nahoru

Tyto parníky mají pouze jednu třídu kajut, jež označena jest jako II. kajuta.

Vše jmenované parníky jsou výhradně nové, výtečně zbudované a salony zařízené, pokoje kajutní na palubě. Elektrické osvětlení ve všech prostorách.

Další aprávy podávají generální jednatelé:

A. SCHUMACHER & CO., No. 7 S. Gay St., Baltimore, Md.

H. CLAUSENIUS & CO., 95 Dearborn Str., Chicago, Ill.

aneb jejich zástupci v zemi.